Onderzoeksopzet

Werktitel

Van Java naar Suriname, van contractarbeid naar familiegeschiedenis. Sanwiradji, Madimin en de overtochten van Sitoebondo en Krakatau in 1926, in het perspectief van een eeuw migratie en herinnering.

Doelstelling

Het project reconstrueert de overtochten en levenslopen van Javaanse migranten rond 1926 en onderzoekt hoe hun ervaringen samenhingen met koloniale arbeidsorganisatie, scheepvaart en ondernemingsbelangen. De levensloop van Bok Sanwiradji (AD368), haar partner Madimin (WW2003) en hun gedocumenteerde nazaten vormt de microhistorische kern. De vergelijking tussen Sitoebondo en Krakatau verbindt die familiegeschiedenis met een bredere groep migranten.

Centrale onderzoeksvraag

Hoe werden de migratie, overtocht, ontvangst en tewerkstelling van de Javaanse migranten op Sitoebondo en Krakatau in 1926 georganiseerd en ervaren, en hoe werkten deze processen door in de levensloop van Sanwiradji, Madimin en hun nazaten tussen Java, Suriname en Nederland?

Deelvragen

1. Wie reisden mee, waar kwamen zij vandaan en hoe betrouwbaar zijn de bewaard gebleven tellingen en persoonsregistraties?

2. Welke omstandigheden kenmerkten werving, depotverblijf, vervoer, voeding, medische verzorging en sterfte?

3. Hoe werden migranten na aankomst over plantages verdeeld, gehuisvest en aan contracten gebonden?

4. Welke rollen speelden NHM, Rotterdamsche Lloyd, SMN, wervingsagenten, plantageondernemingen en overheidsdiensten?

5. Hoe ontwikkelden gezin, naamvoering, werk, verblijf en migratie zich in de familie van Sanwiradji en Madimin?

6. Hoe worden deze geschiedenissen een eeuw later overgedragen, verbeeld en publiek gemaakt?

Afbakening

De primaire onderzoeksperiode is januari–december 1926. Madimins overtocht in 1920 en de voorafgaande regelgeving vormen de directe voorgeschiedenis. Latere gegevens worden opgenomen wanneer zij aantoonbaar aansluiten bij de onderzochte personen, ondernemingen of herinneringspraktijken. De tijdsgrens van deze editie is 29 september 2026. Het project behandelt geen volledige geschiedenis van alle Javaanse migratie en veronderstelt geen genealogische verwantschap uitsluitend op grond van een achternaam.

Methode

Het onderzoek combineert microgeschiedenis, een collectieve analyse van persoonsregistraties en ondernemingsgeschiedenis. Eerst worden persoonsidentiteiten gekoppeld met contractnummers, monsternummers, wederzijdse familieverwijzingen en burgerlijke-standakten. Vervolgens worden tellingen en trajecten vergeleken met overheidsverslagen, bedrijfsarchieven en kranten. Arbeidersperspectieven worden, waar beschikbaar, betrokken via brieven, verklaringen, familiearchieven en gepubliceerde herinneringen. Afwezigheid van zo'n getuigenis wordt als bronbeperking benoemd.

De krant als bron én als context

Bij iedere krant worden het relevante artikel, de volledige pagina en de volledige editie samengehouden. Voor verdieping wordt gewerkt met drie tijdvensters: de vertrek- en aankomstdag met de omliggende week, de omliggende maand voor voorbereiding en afwikkeling, en het kalenderjaar voor politiek en economisch debat. Relevantie wordt vastgesteld op personen, schepen, instellingen en gebeurtenissen; gelijktijdigheid alleen is onvoldoende.

Bronnenkritiek en terminologie

Koloniale registers en bedrijfsverslagen zijn gemaakt voor bestuur en exploitatie en moeten vanuit die positie worden gelezen. Kranten kunnen dezelfde telegrammen overnemen en zijn dan niet onafhankelijk. Historische termen blijven in transcripties herkenbaar, met toelichting waar nodig. Indexfouten worden niet stilzwijgend gecorrigeerd; interpretaties staan naast de letterlijke bronwaarde.

Beoogde resultaten

Een onderbouwde historische studie, persoonsdossiers, reis- en gebeurtenistabellen, een kritisch beschreven passagiersindex en een duurzaam digitaal bronnenarchief. De HTML biedt toegang tot reproducties, tekstbestanden, krantencontext en onderzoeksnotities. Onopgeloste vragen blijven zichtbaar in een onderzoeksagenda, zodat nieuwe archiefvondsten kunnen worden toegevoegd zonder eerdere conclusies oncontroleerbaar te overschrijven.